

ethias

Jaarverslag 2009
Ethias Gemeen Recht

ethias

ETHIAS GEMEEN RECHT

Ethias Gemeen Recht, onderlinge verzekeringsvereniging, rue des Croisiers 24 te 4000 Luik

Verzekeringsonderneming toegelaten onder het nr. 0165 voor de beoefening van de takken Ongevallen en Ziekte (KB van 4 en 13 juli 1979, BS van 14 juli 1979)

Ondernemingsnummer/BTW BE 0402.370.054

Ethias Verzekering

NATIONALE ZETEL

Rue des Croisiers 24
4000 LUIK
Tel. + 32 (0)4 220 31 11
Fax + 32 (0)4 220 30 05

ZETEL VOOR VLAANDEREN

Prins-Bisschopssingel 73
3500 HASSELT
Tel. + 32 (0)11 28 21 11
Fax + 32 (0)11 28 20 20

ZETEL VOOR HET DUISTALIGE GEWEST

Paveestrasse 5
4700 EUPEN
Tel. + 32 (0)87 59 10 00
Fax + 32 (0)87 59 10 09

CENTRUM VAN BRUSSEL

Sterrenkundelaan 19
1210 BRUSSEL
Tel. + 32 (0)2 227 98 11
Fax + 32 (0)2 227 98 02

www.ethias.be • info@ethias.be

ETHIAS RICHT ZICH SEREEN OP DE TOEKOMST EN HERBEVESTIGT DUIDELIJK HAAR WAARDEN

Alle doelstellingen die wij ons hadden vooropgesteld voor het jaar 2009 (eerste jaar van het herstructureringsplan Horizon 2011) werden bereikt of overtroffen:

- **Het realiseren van een solide, duurzame en rendabele groei.**

Onze onderlinge verzekeringsvereniging is opnieuw de weg van de rendabiliteit ingeslagen.

- **Een maximale vrijwaring van de belangen van haar cliënteel.**

Al hebben wij aanpassingen moeten doorvoeren in onze relatie met sommige van onze historische aangeslotenen, zij zijn ons allen trouw gebleven en wij bedanken hen daarvoor.

- **Het behoud van de positie van Ethias als één van de belangrijkste spelers op de Belgische markt.**

Wij zijn koplopers op de markt van de arbeidsongevallen (wet van 67 – openbare sector).

- **Het optimaliseren van de tewerkstelling om een professionele en kwaliteitsvolle dienstverlening te waarborgen.**

De vermindering van de loonmassa gebeurde op een natuurlijke wijze en de dienstverlening aan de aangeslotenen heeft hier niet onder geleden.

Binnen een economische context die volop verandert, is het onze wens om onze bevoorrechte relaties met de openbare en private collectiviteiten te herbevestigen. Wij werken aan een strategisch ontwikkelingsplan voor een waaier van diensten die wij onze cliënten willen aanbieden. Preventie en risicoanalyse zijn domeinen waarin wij een nog meer zichtbare rol willen spelen ten dienste van onze verzekerden.

Dankzij de inspanningen van alle betrokken partijen - aangeslotenen, bestuurders, management en personeel - is Ethias erin geslaagd de onrust van de wereldwijde, financiële crisis op te vangen en zeer bemoedigende toekomstperspectieven voorop te stellen.

Vandaag kunnen wij immers sereen de toekomst tegemoetzien. Onze strategische positionering en onze waarden blijven onveranderd. Vanuit de focus op onze activiteit als verzekeraar ten dienste van de openbare collectiviteiten zal onze onderlinge verzekeringsvereniging de totaaloplossing blijven aanbieden die de collectiviteiten mogen verwachten.

Bernard THIRY
Directeur-generaal
Voorzitter van het Directiecomité

Steve STEVAERT
Voorzitter van de Raad van bestuur

Inhoudstafel

Ethias Gemeen Recht	3
Boodschap van Steve Stevaert en Bernard Thiry	5
Samenstelling van het Directiecomité, de Raad van bestuur en het Raadgevend comité	8
Het Directiecomité	8
De Raad van bestuur (samenstelling op 14 mei 2010)	8
Het Raadgevend comité (samenstelling op 14 mei 2010)	9
Beheersverslag	10
De reorganisatie van de groep	12
Het plan Horizon 2011	14
Resultaten 2009	15
Premies	16
Uitkeringen	17
1. Getrouw overzicht van de ontwikkeling, van de resultaten en van de positie van de vennootschap	18
1.1. Analyse van de resultaten van het boekjaar	18
1.1.1. Collectiviteiten en ondernemingen	18
1.1.2. Financiën	18
1.2. Teruggaven	22
1.3. Wettelijke coëfficiënten	22
1.3.1. Staat betreffende de expliciete solvabiliteitsmarge	22
1.3.2. Staat betreffende de impliciete solvabiliteitsmarge	22
1.3.3. Dekking van het technisch passief met limieten	22
1.4. Evolutie van de vrije reserves	23
1.5. Staat van het eigen vermogen	23
1.6. Beoordeling van de interne controle	23
1.7. Belangrijkste risico's (blootstelling en beheersbeleid) en gebruik van de financiële instrumenten van de onderneming	24
1.7.1. Context 2009	24
1.7.2. Normatief referentiekader	25
1.7.3. Solvency II	25
1.7.4. Verzekeringsrisico's	25
1.7.5. Financiële risico's	26
1.7.6. Operationele risico's	26
1.8. Herverzekering	27
1.9. Informatie betreffende milieu- en personeelsaangelegenheden	27
2. Informatie over de omstandigheden die een aanzienlijke invloed kunnen hebben op de ontwikkeling van de vennootschap	28
3. Rechtvaardiging van de onafhankelijkheid en de competentie van de leden van het auditcomité van Ethias Gemeen Recht ovv	28
4. Externe functies uitgeoefend door de bestuurders van Ethias Gemeen Recht ovv	29
5. Verslag van het College van Commissarissen aan de Algemene vergadering der leden van Ethias Gemeen Recht ovv over de jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2009	32
6. Toelichting bij de rubrieken op de balans en de resultatenrekening	34
6.1. Balans	34
6.2. Resultatenrekening	35
7. Balans, resultatenrekeningen & toelichtingen	36

Samenstelling van het Directiecomité, de Raad van bestuur en het Raadgevend comité

Het Directiecomité

Bernard Thiry	voorzitter van het Directiecomité
Hans Verstraete	ondervoorzitter van het Directiecomité
Frank Jeusette	chief risk officer
Luc Kranzen	directies particulieren
Philippe Lallemand	directies collectiviteiten
Benoît Verwilghen	chief financial officer

De Raad van bestuur (samenstelling op 14 mei 2010)

Steve Stevaert, eregouverneur, Hasselt
Voorzitter

Oswald Adriaensen, onafhankelijk bestuurder
Daniel Bacquelaine, volksvertegenwoordiger-burgemeester, Chaudfontaine
Jacques Braggaar, onafhankelijk bestuurder
Willy Demeyer, burgemeester, Luik
Jean-Pierre Grafé, gemeenteraadslid, Luik
Daniël Van de Wynckel, ere-directeur bestuurder van de cvba huisvesting « Scheldevallei », Sint-Amandsberg
Alexander Vercamer, eerste gedeputeerde, Destelbergen
Marc Wellens, gedeputeerde, Antwerpen
Bernard Thiry, voorzitter van het Directiecomité
Hans Verstraete, ondervoorzitter van het Directiecomité
Frank Jeusette, chief risk officer - lid van het Directiecomité
Luc Kranzen, directies particulieren - lid van het Directiecomité
Philippe Lallemand, directies collectiviteiten - lid van het Directiecomité
Benoît Verwilghen, chief financial officer - lid van het Directiecomité
Bestuurders

Het College van Commissarissen

PricewaterhouseCoopers - Bedrijfsrevisoren bcvba
Woluwe Garden, Woluwedal 18 - B-1932 Sint-Stevens-Woluwe
vertegenwoordigd door J. TISON en K. VERMEIRE, erkende revisoren

Mazars - Bedrijfsrevisoren - Réviseurs d'Entreprises cv/cvba
Avenue Marcel Thiry, 77 bus 4 - B-1200 Brussel
vertegenwoordigd door Ch. JOOS, bedrijfsrevisor

Het Raadgevend comité (samenstelling op 14 mei 2010)

Steve Stevaert, eregouverneur, Hasselt

Voorzitter

Luc Asselman, voorzitter van de Vlaamse maatschappij voor watervoorziening, Merchtem

Jean-Marie Berger, Namen

Cyriac Borloo, onafhankelijk lid

Willy Borsus, volksvertegenwoordiger-burgemeester, Sinsin

Luc Bungeneers, schepen, Antwerpen

Anne Sophie Charle, kabinetschef van de burgemeester, Quévy

Jean-Louis Close, gemeenteraadslid, Namen

Philippe Close, schepen, Brussel

René Collin, gedeputeerde, Marche-en-Famenne

Anne-Marie Corbisier, 1ste schepen, Montigny-le-Tilleul

Albert Corhay, onafhankelijk lid

Yannick De Clercq, regeringscommissaris bij de Universiteit Gent, Wetteren

Marc Deconinck, burgemeester, Beauvechain

Sybille de Coster-Bauchau, Waalse gedeputeerde, Grez-Doiceau

Stefaan Decraene, voorzitter van het Directiecomité van Dexia Bank, Sint-Michiels

Dirk De fauw, gedeputeerde, Brugge

Hugo De Haes, OCMW-voorzitter, Kapelle-op-den-Bos

Thierry Derez, voorzitter-directeur-generaal van Azur-GMF, Parijs

Jef Foubert, OCMW-voorzitter, Sint-Niklaas

Christiane Franck, directeur-generaal van Vivaqua, Brussel

Paul Geeraerts, schepen, Affligem

Karel Geys, schepen, Mechelen

Marc Gielens, gemeenteraadslid, Aalst

Leentje Grillaert, gemeenteraadslid, Wetteren

Marcel Hendrickx, Turnhout

Jean-François Istasse, schepen, Verviers

Elmar Keutgen, volksvertegenwoordiger-burgemeester, Eupen

Boudewijn Laloo, schepen, Brugge

Vic Laureys, voorzitter van de provincieraad, Hoeilaart

Jean-Paul Lavigne, provincieraadslid, Sint-Truiden

Alain Lefebvre, schepen, Brussel

Patrick Melis, provinciegriffier, Bergen

Julien Mestrez, gedeputeerde, Luik

Karin Temmerman, schepen, Gent

Dominique Tilmans, senator, Wellin

Bart Tommelein, gemeenteraadslid, Oostende

Jacques Vandebosch, bestuurder van "SOCOLIE", Seraing

Marc van den Abeelen, burgemeester, Aartselaar

Paul Willot, ereschepen, Verviers

Leden

BEHEERSVERSLAG

OPMERKING TER INLEIDING

Dit verslag houdt rekening met hetgeen in het koninklijk besluit van 17 november 1994 is bepaald over de jaarrekeningen van verzekeringsondernemingen.

Verslag van de Raad van bestuur

aan de gewone algemene vergadering van de aangeslotenen,
bijeengekomen op 21 juni 2010,
te Charleroi

Het jaar 2009 in enkele data en markante feiten.

De reorganisatie van de groep

In het kader van haar prudentiële activiteit vestigde de CBFA (Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen) in oktober 2008 de aandacht van Ethias op het feit dat de eigen middelen van Ethias Leven dienden te worden versterkt rekening houdend met het effect van de financiële crisis.

De juridische structuur van de Ethias-groep, hoofdzakelijk samengesteld uit onderlinge verzekeringsverenigingen, maakte een traditionele kapitaalverhoging onmogelijk, zoals dat wel kon voor naamloze vennootschappen. Een onderlinge verzekeringsvereniging heeft immers geen maatschappelijk kapitaal noch aandeelhouders.

Er werd bijgevolg besloten om de Ethias-groep te reorganiseren.

Een onderhandelde onderschrijvingsovereenkomst die werd ondertekend op **24 december 2008** beoogde onder bepaalde voorwaarden, waaronder deze dat de Commissie de tussenkomst van de Openbare Investeerders niet als onwettig verklaart, de realisatie van de herfinancieringsverrichting op 9 februari 2009 (termijn nodig om alle vereiste juridische verrichtingen uit te voeren).

Op **9 februari 2009** heeft een buitengewone algemene vergadering **de juridische structuur van de groep gewijzigd** (zie hieronder). Op die manier konden de fondsen worden opgenomen die de openbare overheden eind 2008 hadden aangebracht om haar solvabiliteit te versterken. Ethias kreeg op dat moment de structuur van een naamloze vennootschap. De vorm is dus veranderd, maar de mutualistische verankering is behouden via **de resterende onderlinge verzekeringsvereniging "Ethias Gemeen Recht ovv"** en via de bevestiging van haar basiswaarden. In de nieuwe structuur zijn de activiteiten van Ethias Gemeen Recht ovv beperkt tot de activiteiten van de arbeidsongevallenverzekering van de openbare sector (wet van 1967). Het beheer van deze activiteit is uitbesteed aan het personeel van Ethias nv.

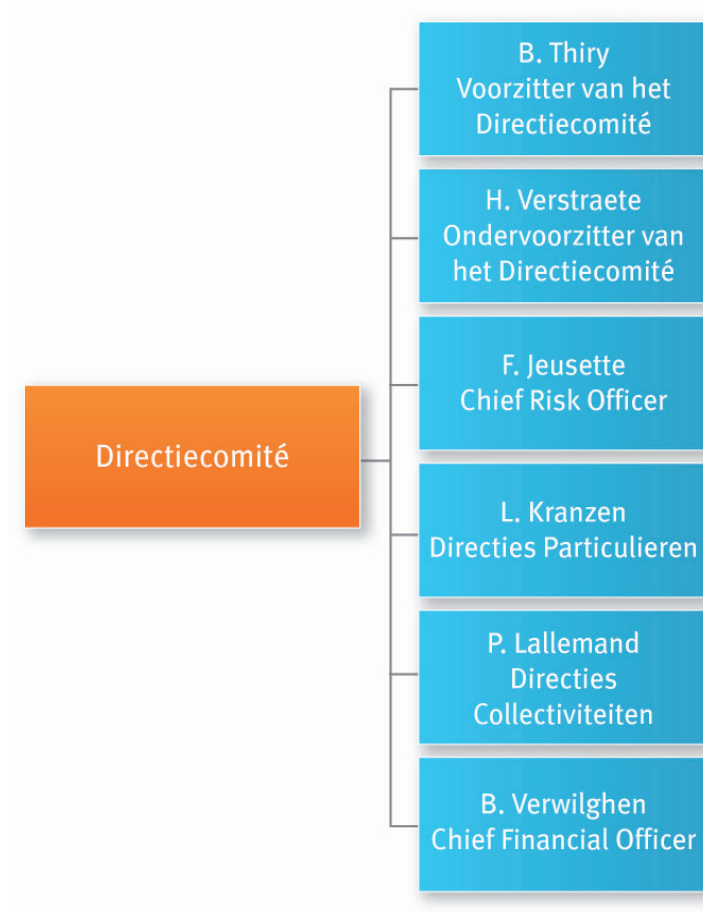
Na de herfinanciering ziet de structuur van de groep er als volgt uit (*):

(*) Voor de stappen van de reorganisatie verwijzen wij u naar het beheersverslag van 2008.

In een streven naar doeltreffendheid en rationalisering werd het Administratief comité omgevormd tot de Raad van bestuur van Ethias Gemeen Recht ovv, die uit 15 leden bestaat. De vroegere Raad van bestuur werd een adviesorgaan, het Raadgevend comité genaamd. Het Toezichtcomité werd afgeschaft. Er werd tevens een Auditcomité opgericht.

Er werd een nieuw Directiecomité aangesteld, zonder afbreuk te doen aan de collegiale werking ervan en met een duidelijke toewijzing van verantwoordelijkheden:

Onder het toezicht van het Directiecomité werden tevens verschillende comités opgericht om de risico's van de onderneming perfect te monitoren. Voor de samenstelling van deze comités heeft het Directiecomité erop toegezien dat voldoende verzekeringstechnische, actuariële en financiële competenties werden opgenomen.

Onderhandelingen met de Europese Commissie

De Europese Commissie keurde op **12 februari 2009** de herfinanciering van de groep goed voor een periode van 6 maanden.

Op 20 april 2009 werd het reorganisatieplan ("Plan Horizon 2011") ingediend om ook na de initiële periode de goedkeuring van de Europese Commissie verder te kunnen genieten. Sindsdien hebben constructieve onderhandelingen plaatsgevonden met de diensten van de Commissie, die het plan onderzoeken om zich ervan te vergewissen dat het ingediende plan de levensvatbaarheid van de onderneming op lange termijn zal helpen herstellen en dat verstoringen van de mededinging worden vermeden.

Het plan Horizon 2011

Op 25 maart 2009 heeft de Raad van bestuur van Ethias Gemeen Recht ovv, wat hem betreft, het plan Horizon 2011 goedgekeurd. Deze beslissing bevestigt het vaste geloof in de continuïteit van de onderneming. Ethias kan de plaats die haar toekomt behouden en versterken.

Het plan wordt per kwartaal nauwgezet opgevolgd door het Directiecomité en de Raad van bestuur van Ethias.

De doelstellingen van het plan, dat begin 2009 werd ingevoerd, zijn bereikt en over het algemeen overschreden voor het boekjaar 2009.

1. De herstelling van de solvabiliteits- en liquiditeitsmarges.
2. Op het vlak van de rentabiliteit kon de portefeuille Niet-Leven worden verbeterd dankzij doelgerichte tariefaanpassingen (collectiviteiten) of lineaire tariefaanpassingen (particulieren). In Leven droegen de heronderhandeling van de contracten en de ondertekening van nieuwe overeenkomsten bij tot een aanmerkelijke verbetering van de rentabiliteit.
3. De beheersprocessen van de schadegevallen en de productie werden gemoderniseerd, onder meer dankzij het "Lean Management"-project. De nieuwe procedures vertalen zich onder meer in een verbetering van de productiviteit en besparingen op de schadelast.
4. Er werden maatregelen genomen om de algemene kosten op lange termijn te verminderen en te beheersen (- 5,7 %). Er werden structurele verminderingen gerealiseerd op de werkingskosten en de IT-kosten. Het personeel heeft op zijn beurt bijgedragen aan de inspanning via een aanzienlijke vermindering van het loonpakket.
5. In 2009 werd een cultuur van "erkenning van de verdienste" ingevoerd. Tevens is een werkgroep gestart met een reflectie over het nieuwe promotiesysteem dat in het eerste semester van 2010 moet worden ingevoerd.
6. Er werd ook bijzondere aandacht besteed aan het risicobeheer en het financiële beheer. Dit vertaalt zich onder meer in een reorganisatie van de departementen, de opstelling van de hiermee verbonden nieuwe procedures en de versterking van hun governance.
7. De verkoop van Ethias Bank. Aangezien Ethias besloten heeft om zich volledig te concentreren op haar verzekeringsactiviteiten, zal er een koper voor Ethias Bank worden gezocht. Er is wel de wens om bepaalde bancaire producten via het Ethias-netwerk te blijven verdelen.
8. BelRé. Binnen diezelfde context is de Luxemburgse herverzekeringsmaatschappij BelRé nagenoeg volledig gestopt met haar herverzekeringsactiviteiten voor rekening van derden.

Deze maatregelen zullen geen afbreuk doen aan de eigenheid van Ethias, inzonderheid haar "mutualistische" karakter en haar waarden van Menselijkheid, Ethiek, Engagement en Nabijheid. Deze karakteristieken zullen steeds de geest vormen voor de beslissingen van het management. Er wordt tevens bijzondere aandacht besteed aan het personeel dat een belangrijke schakel vormt voor het welslagen van de ondernemingsdoelstellingen.

Resultaten 2009

Op de volgende pagina's zal de lezer een volledig overzicht vinden met de cijfergegevens voor het boekjaar 2009. Hieronder vindt u een samenvatting.

2009 was een echt scharnierjaar was voor Ethias. In de loop van het jaar onderging de onderneming ingrijpende veranderingen met een zelfde doel voor ogen: de verduurzaming van haar activiteiten, de versterking van haar professionalisme en de optimalisatie van haar beheer, en dit prioritair ten voordele van haar verzekerden.

Het incasso van de activiteiten arbeidsongevallen (wet van 1967) bedraagt 135 miljoen euro voor het jaar 2009 tegenover 131 miljoen euro voor het jaar 2008. Dit is een stijging met 2,90 %.

De nadruk werd gelegd op het nieuwe evenwicht in de tarifiering van de dekkingen alsook op de voortzetting van de saneringsoperatie van de portefeuille.

Ethias werkt aan een strategisch ontwikkelingsplan voor de waaier van diensten die zij aan haar cliënten wil aanbieden. Preventie en risicoanalyse zijn domeinen waarin Ethias een nog meer zichtbare rol wil spelen ten dienste van haar cliënten.

Hoewel vaststaat dat de herstructurering van de Ethias-groep het teruggavenbeleid in geen enkel opzicht wijzigt, zal de toekenning ervan niet mogelijk zijn voor het boekjaar 2009.

Kerncijfers van Ethias Gemeen Recht ovv (in euro)

Zakencijfer (vóór herverzekeringsaandeel met Ethias nv)	135.175.212	Aantal cliënten	1547
Balansvoet	2.469.370.239	Dekking van de solvabiliteitsmarge	455 %
Technische voorzieningen	926.954.386	Dekking van het technisch passief	110 %
Beleggingen	1.521.088.472		

Premies

(vóór herverzekeringsaandeel met Ethias nv)

Vergeleken met het vorige boekjaar zijn de premies gestegen met 2,90 %.

	2009	2008
Gewone bijdragen	129.317.925	125.860.500
Bijdragen aan het indexeringsfonds	5.857.287	5.511.359
Totaal :	135.175.212	131.371.859

Uitkeringen

(vóór herverzekeringsaandeel met Ethias nv)

	2009	2008
Last schadegevallen	96.985.828	90.852.425
Wijziging van de voorziening voor schadegevallen		
Stijging	62.211.372	-
Daling (-)	-	-54.858.209
Totaal :	159.197.200	35.994.216

1. Getrouw overzicht van de ontwikkeling, van de resultaten en van de positie van de vennootschap

1.1. Analyse van de resultaten van het boekjaar

2009 werd gekenmerkt door ingrijpende, organisatorische veranderingen binnen de Directies Collectiviteiten en Ondernemingen om zo voluit te kunnen bijdragen tot de verdere ontwikkeling van Ethias.

1.1.1. Collectiviteiten en ondernemingen

De Collectiviteiten vormen de herbevestigde kern van de Ethias-activiteiten. In een economische markt die volop in verandering is, krijgt het begrip "partnerschap" vandaag al zijn belang. Een relatie die Ethias wil versterken met haar historische cliënten:

- de Federale Staat, de Gewesten en de Gemeenschappen,
- de gestelde lichamen (Kamer, Senaat, de parlementen van Gewesten en Gemeenschappen),
- de 10 provincies,
- meer dan 540 steden en gemeenten,
- honderden ocmw's en sociale huisvestingsmaatschappijen,
- duizenden intercommunales, parastatalen, diensten van algemeen nut en verenigingen allerhande.

Balans

- Activiteitengroei arbeidsongevallen Wet van 67; het incasso bedraagt 135 miljoen euro voor het jaar 2009 tegen 131 miljoen euro voor het jaar 2008.
- Nieuw evenwicht in de tarifiering van de dekkingen
- Voortzetting van de saneringsoperatie van de portefeuille
- De verdeling van experience rating voor 2009 bedraagt 0,46 miljoen EUR.

Parallel met de reorganisatie- en aanpassingsmaatregelen in de relaties tussen Ethias en haar cliënten werkt de onderneming globaal aan een strategisch ontwikkelingsplan voor de waaier van diensten die zij haar cliënten wil aanbieden.

Preventie en risicoanalyse zijn domeinen waarin Ethias een nog meer zichtbare rol wil spelen ten dienste van haar cliënten.

1.1.2. Financiën

Impact van de waarderingsregels op de financiële activa

Er is geen enkele wijziging in de waarderingsregels van de financiële activa.

Wij herinneren hieronder aan de algemene principes en de impact ervan op de rekeningen op 31 december 2009.

De aandelen maken het voorwerp uit van waardeverminderingen wanneer de minderwaarde hoger is dan 20 % van de aanschaffingswaarde tijdens een periode van 12 opeenvolgende maanden voorafgaand aan de afsluiting. Een daling met meer dan 50 % (zonder tijdsdruk en weerlegbaar) geeft eveneens aanleiding tot een waardevermindering. Het bedrag van de netto waardeverminderingen dat aldus geboekt wordt voor deze activaklasse bedraagt 1,74 miljoen euro.

De obligaties en andere vastrentende effecten geven aanleiding tot gedifferentieerde verwerkingen naargelang de aard van de effecten. De gestructureerde obligaties (met niet-gewaarborgd kapitaal) maken het voorwerp uit van een waardevermindering wanneer de marktprijs lager is dan 80 % of 98 %ⁿ van de nominale waarde van het effect waarbij n de wettelijke maturiteit (of de eerste calldatum) vertegenwoordigt. Op 31 december 2009 werd geen enkele waardevermindering geboekt voor deze activaklasse.

De gestructureerde obligaties met gewaarborgd kapitaal alsook de klassieke obligaties en andere niet-eeuwigdurende obligaties maken daarentegen het voorwerp uit van waardeverminderingen wanneer een daling van meer dan 50 % (zonder tijdsdruk en weerlegbaar) wordt vastgesteld. Het bedrag van de aldus geboekte netto waardeverminderingen bedraagt 2,32 miljoen euro.

De eeuwigdurende obligaties worden gewaardeerd in LoCoM (Lower of Cost or Market), overeenkomstig de bepaling van art. 31 al. 4 van het KB van 17 november 1994, op basis van een modelprijs in plaats van een marktprijs, omwille van de huidige illiquiditeit die nog steeds op deze markten wordt vastgesteld. Deze obligaties maakten het voorwerp uit van waardeverminderingen ten bedrage van 1,5 miljoen euro.

De monetaire bestanddelen zijn gewaardeerd aan de wisselkoers op afsluitdatum en de niet-monetaire activa blijven behouden in euro tegen de aanschaffingskoers. De waardeverminderingen op effecten in valuta worden berekend met inbegrip van het wisselkoerseffect.

De Raad van bestuur meent dat de regels aangenomen door de Ethias-groep voorzichtig zijn ten opzichte van het Belgische boekhoudkundige referentiestelsel.

Opmerking betreffende toelichting 3 - Eeuwigdurende obligaties

De huidige waarde van de eeuwigdurende obligaties (opgenomen onder de andere types van obligaties in de rubriek 8.03.223.2) is afkomstig van het gebruik van een "modelprijs" in plaats van een marktprijs die ofwel overeenstemt met een Bloomberg-valorisatie ofwel met een valorisatie meegedeeld door een tegenpartij.

De aldus ingevoerde kwantitatieve benadering is in overeenstemming met de aanbevelingen van het IASB in zijn verslag: *"IASB Expert Advisory Panel – Measuring and disclosing the fair value of financial instruments in markets that are no longer active"*. De effecten die een speciale gebeurtenis hebben ondergaan (zoals de niet-betaling van een coupon) werden niet in de "modelwaardering" opgenomen en werden gewaardeerd op basis van hun marktprijs.

Deze waardering vertaalt zich in de rekeningen door een verbetering van de huidige waarde van deze obligaties met +0,7 miljoen euro op datum van 31.12.2009.

Toelichting bij het Exitplan

De recente financiële crisis heeft de problematiek verbonden aan het beheer van de zogenaamde "complexe" financiële producten blootgelegd. Deze categorie van producten beoogt financiële instrumenten waarvoor de betrokken risico's soms moeilijk te bepalen zijn en die specifieke competenties vereisen op het vlak van beheer. Deze producten krijgen bovendien zeer in het bijzonder de aandacht van de CBFA en het CEIOPS¹.

De circulaire CPA-2006-1-CPA van de CBFA bepaalt "dat elke verzekeringsonderneming die aan belangrijke risico's is blootgesteld, beheermethodes moet implementeren die aansluiten bij haar activiteiten. Verzekeringsondernemingen die belangrijke activiteiten uitvoeren in verhouding tot haar financiële draagkracht, of waarvan de marktpositie betekenisvol is, dienen derhalve een risicobeheermodel te gebruiken dat beantwoordt aan de beginselen uit deze tekst. Daarnaast dient de verzekeringsonderneming rekening te houden met het feit dat zij onderhevig is aan risico's die niet door een risicobeheermodel worden ondervangen. Dergelijke andere risico's moeten van nabij worden gevolgd".

De hierboven geformuleerde aanbevelingen beogen de naleving van het "Prudent Person"-principe bedoeld in artikel 130(2) van de Kaderrichtlijn Solvency II en die het advies geeft om enkel te investeren in instrumenten waarvan de opvolging, het beheer en de controle op gepaste wijze kunnen worden ingevoerd.

Hiertoe hebben de Directie Financiën en het Risk Management een uitstapproces voor bepaalde complexe producten geïmplementeerd, het "Exitplan" genaamd. De in 2009 gerealiseerde overdrachten bedragen 50 miljoen euro in marktwaarde. De totale vermindering zou ongeveer 70 miljoen euro moeten bedragen op het einde van de geplande overdrachten.

Investeringsbeleid

Rekening houdend met de financiële crisis van 2008 werd het investeringsbeleid opnieuw toegespitst op de traditionele financiële activa (overheids- en bedrijfsobligaties, aandelen, participaties, onroerende goederen ...) terwijl het gebruik van afgeleide, gestructureerde en getitiseerde producten drastisch werd verminderd.

In het kader van de diversificatie van de financiële activa zal een groter deel van de activa geïnvesteerd worden in vastgoed. Deze investeringen beogen hoofdzakelijk het rechtstreekse vastgoed (aankoop van gebouwen of van maatschappijen die gebouwen bevatten), maar ook het onrechtstreekse vastgoed (aankoop van delen van fondsen of van Bevaks).

Tot slot, als verantwoordelijke financiële partner ziet Ethias erop toe de naleving van haar fundamentele waarden te promoten via een Investeringscode. Deze code bepaalt dat bij elke verrichting, uitgevoerd door of voor de Ethias-groep, de basisprincipes van de I.A.O. nauwgezet worden gerespecteerd en men zich ertoe verbindt niet te investeren in ondernemingen betrokken bij de productie of de verkoop van controversiële wapens (clusterbommen, antipersoonsmijnen, wapens met verarmd uranium ...). Een zwarte lijst van verboden investeringen wordt regelmatig geactualiseerd en gepubliceerd.

---

¹ CEIOPS : Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors. Het CEIOPS adviseert de Europese Commissie in het kader van Solvency II.

De marktomstandigheden in 2009

2009 was de perfecte illustratie van het volatiele karakter van de markten. Eind maart werd het dieptepunt bereikt qua valorisatie van risicovolle activa. Toch werden de eerste tekenen van conjuncturele verbetering geïnterpreteerd als het signaal van een heropleving, vooral op de aandelenmarkt.

Vanuit macro-economische invalshoek was de recessie veel harder dan verwacht. Zo daalde het Bruto Binnenlands Product (BBP) van de VS met 6,4 % in het eerste trimester. Op het hoogtepunt van de crisis schrapte de Amerikaanse economie meer dan 740.000 arbeidsplaatsen in één maand tijd. De economie kon vanaf het tweede semester opnieuw aanknopen met een groei dankzij de gunstige contracyclische factoren, zoals fiscale stimuli, het monetaire expansionistische beleid en de desinflatie. Binnen de eurozone worden de economische kenmerken van elke Lidstaat benadrukt door de verschillende resistentieniveaus. Met een terugval van 2,3 % van het BBP profiteerde Frankrijk van de looninertie alsook van haar mindere blootstelling aan de financiële en vastgoedcrisis. Duitsland daarentegen heeft duidelijk geleden onder de stilstand van de wereldhandel met een inkrimping van het BBP van 4,8 %. De schok was dus veel krachtiger dan de marktverwachtingen een jaar geleden, aangezien het BBP van de eurozone in fine achteruitging met 4 % in 2009.

Vanuit de invalshoek van de inflatie en de monetaire beleidslijnen - ingevoerd door de Fed en de ECB - zorgt de balansexplosie van de centrale banken ervoor dat de markt en de politieke overheden zich vragen stellen over de toekomstige inflatie. In een context van algemene loonachteruitgang was het thema van 2009 eerder de "deflatie" (gemiddeld -0,4 % in de Verenigde Staten en +0,3 % in de eurozone). Het nooit eerder getoonde niveau van beschikbare liquiditeiten op de markt laat echter het spookbeeld van de inflatie rondwaren, maar wel tegen een verdere horizon.

De eerste doelstelling vanuit het standpunt van de Centrale Bank was de normalisatie van de interbancaire markten en van de verdwijning van de risicopremies op kortetermijnrentes. De inkrimping van de interbancaire rentevoeten begon medio oktober 2008, een twintigtal dagen na het faillissement van Lehman Brothers, met een snelle daling van 5 % naar 1 % in de eurozone. Vervolgens hebben ze bijgedragen tot de heropening van de markt van de commercial papers op korte termijn met als doel de val van de uitstaande papers af te remmen en alzo de risicopremies te doen verdwijnen. De laatste maatregel bestond erin de monetarisering van de openbare schulden te vergemakkelijken en bepaalde door de crisis getroffen markten te heropenen.

Vanuit de invalshoek van de soevereine schulden gingen de talrijke aangekondigde ondersteuningsplannen een uitzonderlijke verslechtering van de openbare financiën veroorzaken alsook – op mechanische wijze – een activiteitstoename op de soevereine primaire markten. De obligatierally eind 2008 bracht de rentemarkt op bijzonder dure valorisatieniveaus met respectievelijke rendementen van 2,20 % en 2,89 % voor de rentes op 10 jaar in de VS en Europa. Tot slot waren de prestaties die deze markten noteerden minder catastrofaal dan verwacht voor de schulden AAA en relatief goed voor de risicoschulden.

Na een zeer volatiel jaarbegin verslechterde de kredietmarkt – in het kielzog van de aandelenmarkt – na de aankondiging van het Geithner-plan in februari. Vanaf de maand maart werden de risicovolle markten geruggensteund door de vele aankondigingen van de Fed en de Amerikaanse Schatkist om het vertrouwen te herstellen. Het krediet profiteerde van deze maatregelen die voornamelijk gericht waren op de balanssanering van de banken. Vanaf het tweede trimester vertoonden de kredietindices een duidelijke tendens tot verstrakking. Tussen maart en december 2009 daalde de kredietindex "iTraxx Europe 5Y" met bijna 100 basispunten (bp) en zakte onder de grens van 80 bp.

2009 zal een historisch jaar blijven voor de investeerders in aandelen. Het jaar kondigde zich aan onder het meest ongunstige gesternte aangezien alle aandelenmarkten zeer zware verliezen noteerden: de MSCI² World daalde met 50 % en de S&P500 met 47 % begin maart vergeleken met dezelfde maand het jaar voordien. De maatregelen van de Fed ter ondersteuning van de financiële sector en de eerste tekenen van stabilisering van de economieën stelden een einde aan de dalende tendens van de indices vanaf de maand maart. In zijn geheel sloot het jaar af met een positieve balans voor alle indices: de MSCI World en de DJ Euro Stoxx 50 noteerden een prijsprestatie van 27 %.

1.2. Teruggaven

Hoewel vaststaat dat de herstructurering van de Ethias-groep het teruggavenbeleid in geen enkel opzicht wijzigt, is de toekenning ervan niet mogelijk voor het boekjaar 2009.

1.3. Wettelijke coëfficiënten

1.3.1. Staat betreffende de expliciete solvabiliteitsmarge

Samen te stellen marge	Totaal van de samenstellende elementen (deductie-aggregatiemethode)	Dekkingsgraad
18.753.826	85.343.319	455 %

1.3.2. Staat betreffende de impliciete solvabiliteitsmarge

Samen te stellen marge	Totaal van de samenstellende elementen (deductie-aggregatiemethode)	Dekkingsgraad
18.753.826	77.034.472	411 %

1.3.3. Dekking van het technisch passief met limieten

Representatieve activa	Technische voorzieningen en schulden	Dekkingsgraad
1.023.242.252	930.394.648	110 %

² De MSCI World is een beursindex met 1.500 wereldwijd ontwikkelde marktwaarden.

1.4. Evolutie van de vrije reserves

Vorzorgsfonds einde 2008		483.325.542
Dotatie voorzorgsfonds einde 2009	531.000	
Vorzorgsfonds einde 2009		483.856.542
Reservefonds einde 2008		29.000.000
Dotatie reservefonds einde 2009	60.000	
Reservefonds einde 2009		29.060.000
Totaal :		512.916.542

1.5. Staat van het eigen vermogen

Beschikbare reserve		512.916.542
Overgedragen winst		224
Totaal :		512.916.766

1.6. Beoordeling van de interne controle

De effectieve Directie heeft haar verslag over de beoordeling van het internecontrolesysteem dat in overeenstemming is met de CBFA-circulaire 2009_26 van 24 juni 2009 voorgesteld aan de Raad van bestuur.

Het begrip van de interne controle binnen het bedrijf verbetert geleidelijk onder impuls van een reeks maatregelen zoals:

- De herstructurering van de bestuursorganen van Ethias die werden geprofessionaliseerd en meer tijd besteden aan de strategiebepaling van de onderneming. Deze organen zijn samengesteld uit leden die over specifieke competenties beschikken op het vlak van verzekeringstechnieken en risicobeheer alsook op financieel en actuariel vlak;
- De hierboven aangehaalde reorganisatie heeft ook betrekking op het Directiecomité van Ethias, dat zich immers geprofessionaliseerd heeft en voortaan samengesteld is uit leden die specifieke verantwoordelijkheden hebben gekregen naargelang hun competentiedomein (financiën, verzekering, actuariaat ...);
- De invoering van de functie "Chief Risk Officer", die wordt ingevuld door een lid van het Directiecomité;
- De oprichting, in het kader van het plan Horizon 2011, van vier comités inzake risicobeheer (het Comité Risico's als overkoepeling van het Strategisch Investeringscomité, het Comité Verzekering & Herverzekering, en het Comité voor de opvolging van het operationele risico). Deze comités zijn instrumenten voor monitoring, besluitvorming en rapportering op het vlak van risico's;
- De volledige operationele structuur van de onderneming werd gereorganiseerd om ze creatiever te maken en dichter bij de actuele noden van de verzekerden (particulieren, collectiviteiten en

ondernemingen) te laten aansluiten. Deze nieuwe structuur zou moeten leiden tot een betere sturing van de onderneming eens de doelstellingen (rentabiliteit, incasso's ...) en de verschillende verantwoordelijkheidsniveaus vastliggen;

- Er werd een reeks van relevante boordtabellen ontwikkeld. Deze vormen een reëel instrument voor de opvolging van de activiteiten en ter ondersteuning van de besluitvorming;
- De risico's werden in kaart gebracht voor het merendeel van de Directies binnen Ethias. Dankzij deze inventarisatie van de inherente risico's en de geïmplementeerde internecontrolemaatregelen konden de verschillende betrokken verantwoordelijken bewust gemaakt worden voor het belang van de interne controle en konden zij gemakkelijk de zwakke punten identificeren die om correctiemaatregelen vroegen.

De conclusies uit onze beoordeling van het internecontrolesysteem hebben ons ertoe gebracht om onze verbeteringsinspanningen op dit vlak voort te zetten via de uitwerking van aanvullende projecten in het plan Horizon 2011.

1.7. Belangrijkste risico's (blootstelling en beheersbeleid) en gebruik van de financiële instrumenten van de onderneming

Het risicobeheer van Ethias Gemeen Recht ovv wordt uitgevoerd door Ethias nv. De verplichtingen van Ethias Gemeen Recht ovv zijn voor 95 % herverzekerd door Ethias nv.

1.7.1. Context 2009

In het kader van het plan Horizon 2011 werd het thema *"Implementeren van praktijken met een optimale doeltreffendheid op het vlak van risico- en investeringsbeheer"* erkend als één van de zeven strategische thema's van het Plan. In dat opzicht werd een Directie Risico's opgericht, geleid door de Chief Risk Officer (CRO), lid van het Directiecomité.

De Directie Risico's heeft als opdracht te zorgen voor de identificatie, de meting, de behandeling en de opvolging van de risico's die de verschillende activiteitstakken van de groep lopen. Het doel is te waarborgen dat het beheer van deze risico's zich situeert binnen het kader van de risicoappetijt. De Directie Risico's omvat drie onafhankelijke controlefuncties: de Actuariële Controle, het Risk Management en de Compliance-functie. De Directie Risico's staat ook in voor de veiligheid en de continuïteit van de verrichtingen. De charters van de functies die behoren tot de Directie Risico's van Ethias nv waarborgen hun onafhankelijkheid en verschaffen hen toegang tot de gegevens nodig voor de uitoefening van hun taken.

Het Directiecomité is gemachtigd, zonder afstand te doen van zijn verantwoordelijkheid, om bepaalde taken en competenties te delegeren aan de Comités inzake risicobeheer, waarvan het Directiecomité zelf de leden benoemt. Er zijn vier comités:

- het Comité strategische investeringen;
- het Comité verzekering & herverzekering;
- het Comité voor de opvolging van de operationele risico's;
- het Comité Risico, dat als overkoepelend comité instaat voor de supervisie en de opvolging van het geheel van risico's.

Elk comité wordt voorgezeten door een lid van het Directiecomité. De processen en de verantwoordelijkheden van ieder comité werden duidelijk geformaliseerd met behulp van beslissingsschema's en zijn opgenomen in huishoudelijke reglementen. De link tussen deze comités en de Directie Risico's wordt verzekerd door de aanwezigheid van de CRO en zijn medewerkers in ieder comité.

De co-existentie van een structurele organisatie (via de Directie Risico's) en een functionele organisatie (via de Comités voor risicobeheer) maakt het mogelijk om het risicobeheersysteem binnen de structuur van de onderneming zelf te integreren.

1.7.2. Normatief referentiekader

De Directie Risico's organiseert het beheer van de operationele risico's op basis van de normen vastgesteld door COSO 2. Wat de technische risico's (financiële, verzekerings- en ALM-risico's) betreft, heeft de onderneming zich gebaseerd op de methode opgenomen in de CBFA-circulaire 2008_13 getiteld "Risicobeheer in de verzekeringsondernemingen". Deze methodologie is immers fundamenteel dezelfde als die van COSO 2. Dit normatieve kader past natuurlijk in de prudentiële hervorming "Solvency II".

1.7.3. Solvency II

Het Directiecomité heeft in november 2009 de lancering van het "Programma Solvency II" goedgekeurd. Dit programma is een geheel van transversale projecten binnen de onderneming met betrekking tot het bestuur, de modellering, de IT, het beheer van de databanken en de ontwikkeling van processen om de vereiste normen van Solvency II te bereiken.

1.7.4. Verzekeringsrisico's

Het verzekeringsrisicobeheer is als volgt opgenomen in het beheer van de onderneming:

1. In collectiviteiten volgen de onderschrijvers de onderschrijvingsgidsen die de beperkingen inzake onderschrijving vastleggen, zowel op het vlak van de algemene en specifieke contractvoorwaarden als op het vlak van de tarifiering en de hoogte van het risico. Zij bepalen ook het bevoegdheidsniveau toegekend op basis van het hiërarchische niveau en de te volgen procedures, waarbij een acceptatiebureau fungeert als laatste instantie.
2. De diensten actuariaat en herverzekering bepalen de noden van de onderneming op het vlak van herverzekering. De overeenkomsten worden jaarlijks herzien op basis van de onderschrijvingscapaciteiten van de onderneming en van de vragen van de productie.
3. De tarieven worden vastgesteld door de actuarissen-tarifeerders en zijn onderworpen aan het advies van de Actuariële Controle. De Actuariële Controle geeft ook, op onafhankelijke wijze, advies aan het Directiecomité over de technische rentabiliteit van de producten, over het herverzekeringsplan, over de toereikendheid van de wiskundige voorzieningen, over het ALM-beheer en over het winstdeelnemingsplan.
4. Het Comité Verzekering & Herverzekering komt tussen aan het einde van het proces inzake verzekeringsrisicobeheer. Op basis van de analyses door de operationele lijnen en de adviezen van de Directie Risico's ziet het Comité erop toe dat alle risico's in aanmerking werden genomen bij de creatie of wijziging van een verzekeringsproduct alvorens de validatie ervan wordt voorgelegd aan het Directiecomité. Het Comité analyseert tevens de voorstellen aangaande de herzieningen van de onderschrijvingslimieten en van het herverzekeringsplan en brengt verslag uit aan het Directiecomité voor validatie.
5. De Directie Risico's stelt jaarlijks een verslag op betreffende de technische risico's waaraan de onderneming is blootgesteld. Dit verslag belicht de risicoprofielen in portefeuille alsook het belang ervan en brengt de resultaten van de analyses over de toereikendheid van de reserves. Het verslag wordt onderzocht door het Comité Verzekering & Herverzekering en wordt vervolgens voorgelegd aan het Directiecomité dat, indien nodig, de corrigerende maatregelen neemt die zich opdringen. Het verslag wordt tevens voorgesteld aan het Audit- en Risicocomité dat hierover verslag uitbrengt aan de Raad van bestuur.

1.7.5. Financiële risico's

Het beheer van de financiële en ALM-risico's is op de volgende wijze in het beheer van de onderneming opgenomen:

1. De financiële beheerders zijn verplicht de investeringsfilosofie en de investeringscode te respecteren en erover te waken dat hun posities de financiële limieten niet overschrijden en de asset allocation respecteren.
2. De Directie Financiën organiseert maandelijks een tactisch Comité Investering dat beslist over de acties die moeten worden gevoerd enerzijds in het kader van bovenvermelde beperkingen en anderzijds op basis van de gedragslijnen en beslissingen die voortvloeien uit het Strategisch Investeringscomité.
3. Het Strategisch Investeringscomité heeft als opdracht de investeringsfilosofie en de beoogde rendementen, het doel inzake asset allocation, het beheerstype per activaklasse en de financiële limieten voor te stellen aan het Directiecomité. Dit comité volgt de investeringsprestaties, de marktsituatie en de vooruitzichten op en beslist over de richtsnoeren voor het tactische gebruik van de marges inzake asset allocation. Het houdt ook toezicht op de overschrijding van de financiële limieten en beslist over corrigerende maatregelen. Het analyseert de financiële risico's, de ALM-posities en de liquiditeitssituatie teneinde te beslissen over de te nemen acties en de in te voeren dekkingen. Het rapporteert aan het Directiecomité ter bekrachtiging.
4. De samenstelling en de waarde van financiële portefeuilles worden maandelijks gecontroleerd via het "Investment Dashboard".

1.7.6. Operationele risico's

Met betrekking tot de operationele risico's heeft Ethias de typologie van Bazel II aangenomen. Hierin worden de belangrijke operationele risico's die tot zware verliezen kunnen leiden in zeven categorieën onderverdeeld:

- interne fraude,
- externe fraude,
- praktijken op het gebied van werkomstandigheden en veiligheid op de werkplaats,
- cliënten, producten en ondernemingspraktijken,
- uitvoering, levering en procesbeheer,
- schade aan fysieke activa,
- verstoring van bedrijfsactiviteiten en systeemfalen.

De Directie Risico's is overgegaan tot het in kaart brengen van de risico's verbonden aan de beroepsprocessen. Deze risico's zijn ingedeeld op basis van frequentie/impact en ingedeeld in categorieën met behulp van een proces van zelfevaluatie en daarna een evaluatie met assistentie. Een reeks van uit te voeren acties werd geselecteerd en geïmplementeerd.

De Directie Risico's heeft ook een procedure op punt gesteld om operationele incidenten van allerlei aard naar boven te doen doorstromen. Dit zou op termijn moeten toelaten om de incidenten van structurele aard op te sporen.

Het Comité dat instaat voor de opvolging van operationele risico's coördineert de actualisering van de kartering en voert de opvolging van de operationele incidenten uit. Het volgt de uitvoering van het beleid inzake informatiebeveiliging en van het continuïteitsbeleid op. Het brengt hiervan verslag uit aan het Directiecomité.

1.8. Herverzekering

Het herverzekeringsprogramma van Ethias Gemeen Recht ovv past in het kader van de mandaatovereenkomst inzake beheer en dienstverlening afgesloten met Ethias nv.

De verzekeringsactiviteiten van Ethias Gemeen Recht ovv zijn beperkt tot de arbeidsongevallenverzekering Wet van 67. De belangrijkste verzekeringsrisico's betreffen de ongevallen op de werkweg of rampen op de werksplaats (instorting, ontploffing...).

95 % van haar activiteiten zijn herverzekerd door Ethias nv door middel van een aandelenverdrag. De resterende 5 % worden herverzekerd samen met de verdragen van Ethias nv.

De herverzekeringskost is stabiel.

1.9. Informatie betreffende milieu- en personeelsaangelegenheden

De wens van Ethias om een eerste meerjarenplan voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) op te stellen tussen 2003 en 2008 zorgde voor een steeds groter milieubewustzijn van haar activiteit. In het nieuwe Actieplan MVO 2009-2010 werd overigens bijzondere aandacht geschonken aan dit bewustwordingsproces. Eén van de acties die Ethias in het kader van dit meerjarenplan ontwikkelde, is de invoering van een actief en gecontroleerd beleid voor een verminderd water- en energieverbruik. Zo werden de reguleringssystemen in bepaalde gebouwen gemoderniseerd om aanzienlijk energie te besparen en de CO₂-uitstoot te verminderen. Met hetzelfde doel voor ogen werd er besloten om zonnepanelen te plaatsen op het dak van de nationale zetel. Op dit ogenblik is de levering van groene energie een feit zowel in Hasselt (2007) als in Luik (2009) en in het volledige netwerk van onze regionale kantoren. Ethias verving ook de verschillende hoogspanningstransformatoren die PCB's bevatten. Het gas- en elektriciteitsverbruik wordt permanent opgevolgd om elke afwijking in gebruik te vermijden. Bij de keuze van haar kantoorbenodigdheden ziet Ethias er sterk op toe om zoveel mogelijk te opteren voor producten die niet schadelijk zijn voor het milieu, maar ook recycleerbaar zijn en afkomstig uit de duurzame economie. In de algemene voorwaarden van alle bestelbonnen van de onderneming werd bovendien een artikel opgenomen waarin de leverancier zich verbindt tot het naleven – en doen naleven door zijn eventuele onderaannemers en fabrikanten – van de basisprincipes van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO): verbod op kinderarbeid, respect van de vakbondsvrijheid, afschaffing van iedere vorm van dwangarbeid, verbod op iedere vorm van discriminatie inzake tewerkstelling en beroepsuitoefening. Zo sensibiliseert de onderneming ook haar onderaannemers voor deze problematiek. Ethias is zich ervan bewust dat de CO₂-uitstoot verbonden aan het woon-werkverkeer een belangrijke impact heeft op het milieu. Zij ontwikkelde daarom een mobiliteitsplan rond verschillende punten. Zowel het gebruik van het openbaar vervoer als carpooling werden gepromoot onder het personeel. Tot slot past de onderneming sinds januari 2008 een milieumaatregel voor haar bedrijfsvoertuigen toe: er werd voor iedere categorie van dienstvoertuig een maximale CO₂-uitstoot vastgelegd. Aangezien de personeelsgebonden aangelegenheden in onderaanneming zijn van Ethias nv, verwijzen wij u naar het beheersverslag van deze laatste.

2. Informatie over de omstandigheden die een aanzienlijke invloed kunnen hebben op de ontwikkeling van de vennootschap

Op 31 december 2009 heeft de deelneming van 25 % in Ethias Finance nv een waarde van 500 miljoen EUR. Deze deelneming wordt beïnvloed door het overgedragen verlies in Ethias nv, ondanks een positief resultaat in 2009. De Raad van bestuur is van mening dat de waarde van de deelneming in Ethias Finance nv geen voorwerp moet uitmaken van een waardevermindering omdat de waardering van het netto-actief dat uit de balans voortvloeit, geen rekening houdt met de activiteitenwaarde van Ethias nv noch met de waardering van de herstructurering van de Ethias-groep via de toepassing van het plan Horizon 2011.

De onzekerheid die de afloop van het dossier « staatssteun » bij de Europese Commissie met betrekking tot Ethias nv inhoudt, zou echter een impact kunnen hebben op de waardering van de deelneming in Ethias Finance nv.

3. Rechtvaardiging van de onafhankelijkheid en de competentie van de leden van het auditcomité van Ethias Gemeen Recht ovv

Het Auditcomité is samengesteld uit drie niet-uitvoerende bestuurders, waaronder één onafhankelijke bestuurder. Om het Auditcomité nog doeltreffender te maken, nemen de volgende personen deel aan de vergaderingen, zonder er lid van te zijn: de Voorzitter van het Directiecomité, de interne Auditor en in voorkomend geval de erkende commissaris. Bovendien kunnen experts op permanente wijze op de vergaderingen worden uitgenodigd.

Het Auditcomité wordt voorgezeten door de heer Jean-Pierre Grafé en is anderzijds samengesteld uit de heren Oswald Adriaensen, onafhankelijk bestuurder, en Willy Demeyer. De heer Cyriac Borloo maakt eveneens deel uit van dit comité in zijn hoedanigheid van permanent expert.

De h. Grafé is doctor in de rechten en ereadvocaat gespecialiseerd in handelsaangelegenheden en zijn politieke loopbaan omspant vele jaren. Als lid van het toezichtcomité en vervolgens bestuurder van Ethias gedurende vele jaren was hij voorzitter van de raad van bestuur van 2001 tot 2007. Hij is tevens voorzitter van het audit- en risicocomité van Ethias nv. Grafé is naast voorzitter van het college van commissarissen van Interamosane, voormalig voorzitter van de raad van bestuur van het "Office Régional de l'Informatique" en van de Permanente Commissie "Handels- en Economisch Recht" van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

De h. Adriaensen volgde een opleiding burgerlijk ingenieur en beschikt over een grote ervaring in het financiële domein. Hij was onder meer lid van de commissie voor bank- en financiewezen en van de auditcomités van de Generale Bank en Fortis Bank. Als voormalig lid van het toezichtcomité en vervolgens gedurende vele jaren als bestuurder van Ethias beschikt hij over een grondige kennis van de activiteiten van de onderneming. Bovendien voldoet hij aan de onafhankelijkheidscriteria.

De h. Demeyer is licentiaat in de rechten. Hij was advocaat en voelde zich vervolgens geroepen om politieke functies uit te oefenen. Als huidig burgemeester van de stad Luik is hij tevens voorzitter van de "Port autonome de Liège", de "Association Liégeoise du Gaz", de Conferentie van burgemeesters van de Luikse agglomeratie en van de "Opéra Royale de Wallonie". Hij is bovendien lid van meerdere

groeperingen die actief zijn op het vlak van cultuur en jeugd. De h. Demeyer is bestuurder van Ethias sinds 2001.

De h. Borloo volgde een opleiding in actuariële en wiskundewetenschappen en beschikt over een grote ervaring in het actuariële en financiële domein. Gedurende vele jaren was hij werkzaam bij ASLK Verzekeringen als verantwoordelijke van de dienst actuariaat, als hoofd van de afdeling brandverzekering en van de Pensioenkas, als lid van de afdeling strategie, als verantwoordelijke van de activiteit BOAR van de ASLK-groep en tenslotte als verantwoordelijk directeur van de centrale actuariaatsafdeling en van de Pensioenkas. De h. Borloo zette zijn carrière verder als onafhankelijk actuariaatsconsultant ten dienste van verschillende verzekeringsorganisaties en –ondernemingen.

4. Externe functies uitgeoefend door de bestuurders van Ethias Gemeen Recht ovv

Overeenkomstig de CBFA-circulaire PPB-2006-13-CPB-CPA betreffende de uitoefening van externe functies door de leiders van verzekeringsondernemingen in het bijzonder publiceren wij de lijst van de externe functies uitgeoefend door de bestuurders en de effectieve leiders van Ethias Gemeen Recht ovv in andere vennootschappen dan deze waarmee Ethias Gemeen Recht ovv nauwe banden onderhoudt.

Zijn niet in deze lijst opgenomen: de externe functies uitgeoefend in instellingen van collectieve belegging, patrimoniumvennootschappen en zogenaamde "managementvennootschappen".

Bestuurders van Ethias Gemeen Recht ovv

Naam	Maatschappij	Maatschappelijke zetel	Uitgeoefende functie
Adriaensen Oswald	Fortis Bank (Kredietinstelling)	Warandeborg 3 1000 Brussel	Lid van het Comité van beheer Oost-Vlaanderen
	Wonen	Marcel Mollelaan 17 9060 Zelzate	Voorzitter van de Raad van bestuur
Bacquelaine Daniel	Chaufontaine Promotion	avenue du Centenaire 14 4053 Embourg	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Pôle hospitalier liégeois	Esplanade de l'Europe 2 4020 Liège	Bestuurder
	Régie communale autonome	avenue du Centenaire 14 4053 Embourg	Voorzitter van de Raad van bestuur
Braggaar Jacques	Société wallonne des aéroports	chaussée de Liège 624 5100 Namur	Bestuurder
	Nationaal verbond van socialistische mutualiteiten	St.-Jansstraat 32-38 1000 Brussel	Bestuurder – Adjunct- secretaris-generaal
Demeyer Willy	Association Liégeoise du Gaz	rue Sainte-Marie 11 4000 Liège	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Gemeentelijke Holding (Financiële holding)	Bankstraat 7 1000 Brussel	Bestuurder
	Port autonome de Liège	quai de Maestricht 14 4000 Liège	Voorzitter van de Raad van bestuur

Grafé Jean-Pierre	Intermosane	Place du Marché 4000 Liège	Voorzitter van het College van commissarissen
	Liège-Airport	Aéroport de Bierset, Bâtiment 44 4460 Grâce-Hollogne	1ste Ondervoorzitter van de Raad van bestuur en van het Directiecomité
	Liège-Airport Security	Aéroport de Bierset, Bâtiment 44 4460 Grâce-Hollogne	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Société de développement de Liège-Guillemins	rue Lambert Lombard 3 4000 Liège	Bestuurder
	Tecteo	rue Louvrex 95 4000 Liège	Bestuurder
Stevaert Steve	Infrac	Koningstraat 55 bus 15 1000 Brussel	Voorzitter van de Raad van bestuur
	Interelectra	Trichterheideweg 8 3500 Hasselt	Bestuurder
Van de Wynckel Daniël	De Goede Werkmanswoning	Kikvorsstraat 113-115 9000 Gent	Bestuurder
	Huisvesting Scheldevallei	Brusselsesteenweg 479 9050 Ledeberg	Ere-Directeur Bestuurder
	Vooruit Nr 1	Nieuwe Vaart 151 9000 Gent	Bestuurder
Vercamer Alexander	Adinfo	Pachecolaan 44 1000 Brussel	Bestuurder
	Artexis	Maaltekouter 1 9051 Gent	Bestuurder
	Cevi	Bisdomplein 3 9000 Gent	Bestuurder
	Fytolab	Technologiepark 2/3 9052 Gent	Bestuurder
	Logins	Generaal de Wittelaan 17 bus 32 2800 Mechelen	Bestuurder

Effectieve leiders van Ethias Gemeen Recht ovv

Naam	Maatschappij	Maatschappelijke zetel	Uitgeoefende functie
Lallemand Philippe	Meusinvest (Financiële holding)	rue Lambert Lombard 3 4000 Liège	Bestuurder
	Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (Financiële holding)	Louizalaan 54/1 1050 Brussel	Bestuurder
	Socofe (Financiële holding)	avenue Maurice Destenay 13 4000 Liège	Bestuurder
	Sowalfin (Financiële holding)	avenue Maurice Destenay 13 4000 Liège	Bestuurder
	Techspace Aero	route de Liers 121 4041 Herstal	Bestuurder

	Wespavia (Financiële holding)	avenue Maurice Destenay 13 4000 Liège	Bestuurder
Thiry Bernard	Azur-GMF (Verzekeringsonderneming)	rue Boissy d'Anglas 8 F- 75008 Paris	Bestuurder
	Dexia (Financiële holding)	Rogierplein 11 1210 Brussel	Bestuurder
	Dexia Bank België (Kredietinstelling)	Pachecolaan 44 1000 Brussel	Bestuurder
	Solidaris	rue Douffet 36 4020 Liège	Bestuurder

5. Verslag van het College van Commissarissen aan de Algemene vergadering der leden van Ethias Gemeen Recht ovv over de jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2009

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij U verslag uit in het kader van ons mandaat van Commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen en inlichtingen.

Verklaring over de jaarrekening met voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening van de vereniging over het boekjaar afgesloten op 31 december 2009. Deze jaarrekening, met een balanstotaal van EUR 2.469.370.239 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van EUR 591.224, werd opgesteld op basis van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Het opstellen van de jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de Raad van bestuur. Deze verantwoordelijkheid omvat: het opzetten, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de jaarrekening die geen afwijkingen bevat van materieel belang als gevolg van fraude of van fouten, alsook het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels en het maken van boekhoudkundige ramingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over deze jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut der Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen bevat van materieel belang.

Overeenkomstig deze normen, hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ter staving van de in de jaarrekening opgenomen bedragen en inlichtingen. De keuze van de uitgevoerde werkzaamheden is afhankelijk van onze beoordeling en van de inschatting van het risico op materiële afwijkingen in de jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting, hebben wij rekening gehouden met de interne controle van de vereniging met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de jaarrekening om controleprocedures vast te leggen die geschikt zijn in de gegeven omstandigheden, maar niet om een oordeel te geven over de doeltreffendheid van die interne controle. Wij hebben tevens een beoordeling gemaakt van het passende karakter van de waarderingsregels, de redelijkheid van de door de vereniging gemaakte boekhoudkundige ramingen en de voorstelling van de jaarrekening in haar geheel. Ten slotte hebben wij van de Raad van bestuur en de verantwoordelijken van de vereniging de voor onze controle noodzakelijke verduidelijkingen en inlichtingen bekomen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen informatie een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van ons oordeel.

De rubriek C.II.3 « Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat – deelnemingen » vertoont een saldo van EUR 500 miljoen dat een participatie ten belope van 25% in Ethias Finance NV betreft (waarvan het belangrijkste actief een deelneming van 100% is in Ethias NV).

Deze boekwaarde, zijnde een conventionele inbrengwaarde, overschrijdt met EUR 213 miljoen het aandeel dat de vereniging op indirecte wijze aanhoudt in het boekhoudkundig netto actief van Ethias NV (EUR 287 miljoen op 31 december 2009). Niettegenstaande deze situatie, en zoals op 31 december 2008, heeft de Raad van bestuur geoordeeld dat het niet nodig is een waardevermindering te boeken op deze deelneming. Zij is van oordeel dat het boekhoudkundig netto actief van Ethias NV niet representatief is voor haar intrinsieke waarde. Wij hebben het gefundeerd karakter van deze stelling niet kunnen toetsen op basis van een waardebepaling van de vennootschap. Bijgevolg blijft het voorbehoud uitgedrukt in ons commissarisverslag over de jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2008 van toepassing, aangezien, in navolging het vorige boekjaar, wij niet in de mogelijkheid zijn om een oordeel te geven over de boekwaarde van deze deelneming op 31 december 2009.

Naar ons oordeel, onder voorbehoud van het eventueel effect van hetgeen is vermeld in de voorgaande paragraaf, geeft de jaarrekening afgesloten op 31 december 2009 een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van de vereniging, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Bijkomende vermeldingen en inlichtingen

Het naleven door de vereniging, van de statuten en van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, vallen onder de verantwoordelijkheid van de Raad van bestuur.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermeldingen en inlichtingen op te nemen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de jaarrekening te wijzigen:

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, en met uitzondering van hetgeen vermeld is in het eerste deel van onderhavig verslag, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- Wij hebben geen kennis gekregen van verrichtingen of beslissingen die in overtreding met de statuten zijn gedaan of genomen.
- De verwerking van het resultaat die aan u wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Zoals toegelicht door de Raad van bestuur in haar jaarverslag, is de kwaliteit van het interne controle systeem van de vereniging verbeterd. Op dit ogenblik blijft dit systeem echter onvoldoende aangepast aan de risico's verbonden met een verzekeringsmaatschappij. Wij moedigen de leden van het Directiecomité aan de in 2009 genomen acties verder te zetten.

Sint-Stevens-Woluwe, 7 juni 2010

Het College van Commissarissen,

Mazars
Bedrijfsrevisoren
vertegenwoordigd door

PricewaterhouseCoopers
Bedrijfsrevisoren CVBA
vertegenwoordigd door

Chantal Joos
Bedrijfsrevisor

Jacques Tison
Bedrijfsrevisor

Kenneth Vermeire
Bedrijfsrevisor

6. Toelichting bij de rubrieken op de balans en de resultatenrekening

6.1. Balans

Actief

Rubriek C. Beleggingen

C.II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen
Deze post vertegenwoordigt de waarde van de deelneming in Ethias nv.

Rubriek E. Vorderingen

I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen

Verzekeringnemers: het gaat voornamelijk over bedragen verschuldigd door onze verzekerden.
Overige: het betreft hoofdzakelijk de voorzieningen van verhaal.

II. Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen: herneemt de vorderingen bij de herverzekeraars.

III. Overige vorderingen: omvat de intresten op beschikbare waarden in 2009 en geïnd in 2010 evenals te recupereren voorschotten.

Rubriek F. Overige activabestanddelen

II. Beschikbare waarden: kasspeciën en de tegoeden, op termijn van minder dan één maand, bij de verschillende banken.

Rubriek G. Overlopende rekeningen

I. Verworven, niet-ervallen intresten en huurgelden: inkomsten uit roerende goederen in portefeuille en verworven bankdeposito's in 2009 maar waarvan de inning slechts in 2010 geschiedt.

Passief

Rubriek C. Technische voorzieningen

VI. Andere technische voorzieningen: het betreft het indexeringsfonds.

Rubriek E. Voorzieningen voor overige risico's en kosten

III. Andere voorzieningen: het betreft voorzieningen voor financiële risico's en voor geschil.

Rubriek G. Schulden

- I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen
Omvat de premies betaald vóór vervaldag evenals de bedragen verschuldigd aan verschillende verzekeringnemers en de uit te betalen uitkeringen.
- IV. Schulden t.a.v. kredietinstellingen
Het betreft de "REPO".
- V. Overige schulden
2. Overige: vertegenwoordigt hoofdzakelijk de schuld ten aanzien van Ethias nv voortvloeiend uit de herverdeling van de algemene kosten.

Rubriek H. Overlopende rekeningen

Omvat de gelopen niet-ervallen intresten op REPO.

6.2. Resultatenrekening

Technische rekening

Rubriek 2bis: Opbrengsten van beleggingen

bb) opbrengsten afkomstig van andere beleggingen: de opbrengsten van beleggingen, die dekkingswaarden zijn van technische voorzieningen en technische schulden, zijn onder deze posten geboekt.

Rubriek 3: Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering

Het betreft onder meer de opbrengsten verbonden aan de intrestvergoedingen op verhaal.

Rubriek 5: Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering

Het betreft de wijziging van het indexeringsfonds.

Rubriek 8: Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering

Het betreft hoofdzakelijk de dotatie aan een voorziening voor geschil.

Niet-technische rekening

Rubriek 8: Overige kosten.

Deze post omvat de dotatie aan de voorziening voor waardeverminderingen op vorderingen.

7. Balans, resultatenrekeningen & toelichtingen

ETHIAS GEMEEN RECHT OVV
Balans op 31/12/2009

Vastgesteld door de Raad van bestuur op 21 mei 2010

Nagezien door het College van Commissarissen op 7 juni 2010

Actief	2009	2008
C. Beleggingen	1.521.088.472	1.757.843.672
II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	499.997.000	500.000.000
- Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	499.997.000	500.000.000
3. Deelnemingen	499.997.000	500.000.000
III. Overige financiële beleggingen	1.020.990.068	1.257.742.268
1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten	42.596.335	42.080.211
2. Obligaties en andere vastrentende effecten	978.140.733	1.180.662.057
6. Deposito's bij kredietinstellingen	-	35.000.000
7. Overige	253.000	-
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen	101.404	101.404
Dbis. Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	881.173.485	813.804.366
III. Voorziening voor te betalen schaden	700.116.302	637.189.974
V. Andere technische voorzieningen	181.057.183	176.614.392
E. Vorderingen	45.870.598	37.500.426
I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	44.717.271	35.296.175
1. Verzekeringnemers	16.124.804	10.298.203
2. Tussenpersonen	67.697	-
3. Overige	28.524.770	24.997.972
II. Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	942.058	1.367.396
III. Overige vorderingen	211.269	836.855
F. Overige activabestanddelen	7.677.978	52.926.396
II. Beschikbare waarden	7.677.978	52.926.396
G. Overlopende rekeningen	13.559.706	18.008.305
I. Verworven, niet-ervallen intresten en huurgelden	13.559.706	18.008.305
TOTAAL	2.469.370.239	2.680.083.165

Passief	2009	2008
A. Eigen vermogen	512.916.766	512.325.542
IV. Reserves	512.916.542	512.325.542
4. Beschikbare reserve	512.916.542	512.325.542
V. Overgedragen resultaat	224	-
1. Overgedragen winst	224	-
C. Technische voorzieningen	926.954.386	860.783.532
III. Voorziening voor te betalen schaden	736.367.878	670.726.287
IV. Voorziening voor winstdeling en restorno's	-	4.147.359
VI. Andere technische voorzieningen	190.586.508	185.909.886
E. Voorzieningen voor overige risico's en kosten	3.172.886	-
III. Andere voorzieningen	3.172.886	-
F. Deposito's ontvangen van herverzekeraars	849.799.584	835.975.924
G. Schulden	176.490.017	469.887.080
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	3.535.017	6.694.282
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	80.379.744	55.468.285
IV. Schulden t.a.v kredietinstellingen	76.979.445	288.021.317
V. Overige schulden	15.595.811	119.703.196
1. Schulden wegens belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	67.864	-
a) belastingen	67.864	-
2. Overige	15.527.947	119.703.196
H. Overlopende rekeningen	36.600	1.111.087
TOTAAL	2.469.370.239	2.680.083.165

Resultatenrekening op 31/12/2009

I. Technische rekening niet-levensverzekering

	2009	2008
1. Verdienende premies, onder aftrek van herverzekering	6.155.293	8.003.067
a) Brutopremies	135.175.212	131.371.859
b) Uitgaande herverzekeringspremies (-)	129.019.919	123.368.792
2bis. Opbrengsten van beleggingen	69.112.877	60.380.039
b) Opbrengsten van andere beleggingen	47.083.538	58.463.316
bb) opbrengsten van andere beleggingen	47.083.538	58.463.316
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	9.922.977	-
d) Meerwaarden op de realisatie	12.106.362	1.916.723
3. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	86.712	224.705
4. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	11.176.017	7.708.986
a) Betaalde netto-bedragen	8.632.267	10.451.897
aa) bruto-bedragen	103.165.634	97.197.099
bb) deel van de herverzekeraars (-)	94.533.367	86.745.202
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, onder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	2.543.750	-2.742.911
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	62.211.371	-54.858.209
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	-59.667.621	52.115.298
5. Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling+)	-233.831	8.255
6. Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	-178.184	1.509.973
7. Netto-bedrijfskosten (-)	-6.858.935	-7.093.904
a) Acquisitiekosten	4.299.450	3.465.706
c) Administratiekosten	4.494.297	4.722.216
d) Van de herverzekeraars ontvangen commissielonen en winstdeelnemingen (-)	15.652.682	15.281.826
7bis. Beleggingslasten (-)	66.921.289	60.552.967
a) Beheerslasten van beleggingen	51.108.263	10.128.572
b) Waardecorrecties op beleggingen	12.478.078	49.904.020
c) Minderwaarden op de realisatie	3.334.948	520.375
8. Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	2.459.319	175.755
10. Resultaat van de technische rekening niet-levensverzekering		
Winst (+)	1.601.545	5.762.289

Resultatenrekening op 31/12/2009

III. Niet-technische rekening

	2009	2008
1. Resultaat van de technische rekening niet-levensverzekering		
Winst (+)	1.601.545	5.762.289
3. Opbrengsten van beleggingen	2.386.750	-
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	2.386.750	-
5. Beleggingslasten (-)	2.663.767	-
b) Waardecorrecties op beleggingen	2.663.767	-
7. Overige opbrengsten	-	4.350.824
8. Overige kosten (-)	266.808	1.557.218
8bis. Resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening, vóór belasting		
Winst (+)	1.057.720	8.555.895
12. Uitzonderlijke kosten (-)	-	446.696.584
13. Uitzonderlijk resultaat		
Verlies (-)		446.696.584
15. Belastingen op het resultaat (-/+)	-466.496	-230.353
16. Resultaat van het boekjaar		
Winst (+)	591.224	-
Verlies (-)		438.371.042
18. Te bestemmen resultaat van het boekjaar		
Winst (+)	591.224	-
Verlies (-)		438.371.042

Resultaatverwerking	2009	2008
A. Te bestemmen winstsaldo	591.224	-
Te verwerken verliessaldo (-)	-	438.371.042
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	591.224	-
Te verwerken verlies van het boekjaar (-)	-	438.371.042
B. Onttrekking aan het eigen vermogen	-	438.371.042
2. aan de reserves	-	438.371.042
C. Toevoeging aan het eigen vermogen (-)	591.000	-
3. aan de overige reserves	591.000	-
D. Over te dragen resultaat		
1. Over te dragen winst (-)	224	-

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen en de effecten bestemd voor belegging.

BENAMING	Betrokken activa-posten		
	C.II.3. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat 5	C.III.1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten 7	C.III.2. Obligaties en andere vastrentende effecten 8
a) AANSCHAFFINGSWAARDE			
Per einde van het vorige boekjaar	500.000.000	80.784.109	1.217.165.910
Mutaties tijdens het boekjaar			
. Aanschaffingen	-	47.698.975	358.853.295
. Overdrachten en buitengebruikstellingen	(-) -3.000	-63.761.683	-572.639.095
. Andere mutaties	(+)(-) -	-	-1.052.115
Per einde van het boekjaar	499.997.000	64.721.401	1.002.327.995
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN			
Per einde van het vorige boekjaar	-	38.703.898	36.503.853
Mutaties tijdens het boekjaar			
. Geboekt	-	4.870.767	7.607.311
. Teruggenomen want overtollig	(-) -	-3.129.307	-6.793.670
. Afgeboekt	(-) -	-18.320.292	-13.130.232
Per einde van het boekjaar	-	22.125.066	24.187.262
NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	499.997.000	42.596.335	978.140.733

Nr. 2. Staat betreffende de deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen.

NAAM, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	de onderneming (rechtstreeks)	dochterondernemingen	Jaarrekening per	Munteenheid	Eigen vermogen	Netto-resultaat	
	Aantal	%	%		(+) of (-) (in duizenden munteenheden)		
ETHIAS FINANCE NV RUE DES CROISIERS 24 4000 LUIK BE 806.904.101	499.997	24,99	-	31/12/09	EUR	2.002.075	2.075

Nr. 3. Actuele waarde van de beleggingen.

Activa - posten	Bedragen
C. Beleggingen	1.512.779.625
II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	499.997.000
- Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	499.997.000
3. Deelnemingen	499.997.000
III. Overige financiële beleggingen.	1.012.681.221
1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten	47.246.858
2. Obligaties en andere vastrentende effecten	965.287.168
7. Overige	147.195
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen	101.404

Nr.6. Staat van de voorzieningen voor overige risico's en kosten - Andere voorzieningen.

Uitsplitsing van de passiefpost E.III. indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.
 Voorziening voor financiële risico's
 Voorziening voor lopend geschil

Bedragen

952.886
 2.220.000

Nr.7. Staat van de technische voorzieningen en schulden.

b) Schulden (of gedeelte van de schulden) en technische voorzieningen (of gedeelte van de technische voorzieningen) gewaARBorgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op de activa van de onderneming.

Betrokken posten van de passiva

Bedragen

G. Schulden

76.979.445

IV. Schulden ten aanzien van kredietinstellingen

76.979.445

c) Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten

Betrokken posten van de passiva

Bedragen

1. Belastingen (post G.V.1.a) van de passiva

b) Niet-ervallen belastingsschulden

67.864

Nr.8. Staat betreffende de overlopende rekeningen van het passief.

Uitsplitsing van de passiefpost H indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.
 Toe te schrijven financiële lasten (REPO)

Bedragen

36.600

Nr. 10. Inlichtingen betreffende de technische rekeningen.**I. Niet-Levensverzekering**

RECHTSTREEKSE ZAKEN

Inhoud	Totaal	Totaal	Ongevallen en ziekte (takken 1 en 2)
	0	1	2
1) Brutopremies.	135.175.212	135.175.212	135.175.212
2) Verdiende brutopremies	135.175.212	135.175.212	135.175.212
3) Bruto schaden	165.377.007	165.138.192	165.138.192
4) Bruto bedrijfskosten	8.793.746	8.778.331	8.778.331
5) Herverzekeringssaldo	-2.655.682	-2.655.682	-2.655.682
6) Commissielonen (art. 37)		89.501	

Nr. 10. Inlichtingen betreffende de technische rekeningen.

Inhoud	AANGENOMEN ZAKEN
	12
1) Brutopremies.	-
2) Verdiende brutopremies	-
3) Bruto schaden	238.815
4) Bruto bedrijfskosten	15.415
5) Herverzekeringssaldo	-
6) Commissielonen (art. 37)	

III. Niet-levensverzekering en levensverzekering, rechtstreekse zaken

Bruto premies:

- in België:

Bedragen

135.175.212

Nr.12. Staat betreffende het geheel van de administratie- en beheerskosten, uitgesplitst volgens aard.

Benaming	Bedragen
II. Diverse goederen en diensten	15.031.736

Nr.13. Overige opbrengsten, overige kosten.

B. Uitsplitsing van de OVERIGE KOSTEN (post 8. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.
Voorziening voor waardevermindering op vorderingen

Bedragen

266.808

Nr.15. Belastingen op het resultaat.

A. UITSPLITSING VAN DE POST 15 a) 'Belastingen':

1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar:
  - b. Andere verrekenbare bestanddelen

Bedragen

466.496

466.496

466.496

Nr.16. Andere taken en belastingen ten laste van derden.

- B. De ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van:
1. Bedrijfsvoorheffing

Bedragen van
het boekjaar

221.669

Nr.17. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (art. 14).

- C. Zakelijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen middelen als zekerheid van de rechten en verplichtingen:
- a) van de onderneming:
- D. Ontvangen zekerheden (andere dan in baar geld):
- a) effecten en waarden van herverzekeraars
- G. Overige (nader te bepalen):
- Verworven opties op vreemde munten

Bedragen

76.979.445

23.400

15.250.000

15.250.000

Nr.18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat.

Betrokken balansposten

Ondernemingen waarmee een
deelnemingsverhouding bestaat

C	II.	Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen 1 + 3 Deelnemingen
G.		Schulden
	II.	Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen
	V.	Overige schulden

Afgesloten boekjaar

499.997.000

499.997.000

67.563.582

54.390.990

13.172.592

Vorig boekjaar

500.000.000

500.000.000

151.820.427

32.917.954

118.902.473

Nr.19. Financiële betrekkingen met:

- A. bestuurders en zaakvoerders;

4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen:
- aan bestuurders en zaakvoerders

Bedragen

296.552

Nr.19bis. Financiële betrekkingen met :

De Commissaris(sen) en de personen met wie hij (zij) verbonden is (zijn)

1. Bezoldiging van de commissaris(sen)

Bedragen

50.000

Nr. 20. Waarderingsregels

De waarderingsregels die van toepassing zijn op de jaarrekening worden hieronder vermeld.

Activa van de balans

Immateriële Activa (rubriek B)

Zij worden op het actief geboekt tegen hun aanschaffingswaarde of kostprijs, met inbegrip van de bijkomende kosten.

De afschrijvingen gebeuren volgens de lineaire methode a rato van 20 %.

Beleggingen (rubriek C)

Terreinen en gebouwen (onderrubriek C.I.)

Zij worden op het actief geboekt tegen hun aanschaffingswaarde of kostprijs, met inbegrip van de bijkomende kosten.

De afschrijvingen gebeuren volgens de lineaire methode tegen de volgende percentages:

- onroerende goederen : 2 %
- aanpassingswerken : 10 %

Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen (onderrubriek C.II.)

In geval van duurzame ontwaarding maken zij het voorwerp uit van waardeverminderingen. Op voorstel van het Directiecomité kunnen er aanvullende of uitzonderlijke waardeverminderingen worden geboekt.

Overige financiële beleggingen (onderrubriek C.III.)

Aandelen, deelbewijzen en andere niet-vastrentende effecten (C.III.1)

In geval van blijvende minderwaarde worden op deze beleggingen waardeverminderingen toegepast. Het bestaan van een belangrijke latente minderwaarde ten opzichte van de aanschaffingswaarde wordt als een criterium voor blijvende minderwaarde beschouwd. Deze minderwaarde wordt bepaald op basis van de gewogen gemiddelde prijs, over een periode van 12 opeenvolgende maanden voorafgaand aan de afsluiting van het boekjaar. De minderwaarde wordt als significant beschouwd wanneer ze, in een normale marktomgeving, hoger is dan 20 % van de aanschaffingswaarde. Dit criterium kan door het Directiecomité worden aangepast wanneer de markten volatieler zijn.

Op voorstel van het Directiecomité kunnen er aanvullende of uitzonderlijke waardeverminderingen worden geboekt. Voor zover het een aanzienlijk bedrag betreft, wordt de impact van deze waardeverminderingen opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening.

In geval van overdracht van effecten zal de boekhoudkundige waarde, die gebruikt wordt om de gerealiseerde meer- of minderwaarde te berekenen, bepaald worden op basis van de gewogen gemiddelde prijs.

Obligaties en overige vastrentende effecten (C.III.2)

Deze beleggingen worden tegen hun aanschaffingswaarde in de balans opgenomen. Wanneer echter hun actuair rendement, berekend bij de aankoop (rekening houdend met hun terugbetalingswaarde op vervaldag) verschilt van hun nominale opbrengst, wordt het verschil tussen de aanschaffings- en terugbetalingswaarde in resultaat genomen, pro rata temporis voor de resterende looptijd van de effecten, als bestanddelen van de renteopbrengsten van deze effecten en toegevoegd aan of afgetrokken van hun aanschaffingswaarde. Rekening houdend met het actuair rendement bij aankoop wordt dit verschil op geactualiseerde basis in het resultaat opgenomen.

In geval van blijvende minderwaarde wordt er op de obligaties en overige vastrentende effecten een waardevermindering toegepast. Ethias meent bovendien dat de minderwaarde duurzaam is voor de gestructureerde obligaties en past bijgevolg een waardevermindering toe wanneer de marktwaarde ('clean price') van het effect lager is dan 80 % of 0,98n van de nominale waarde van de obligatie. Hierbij is n gelijk aan het aantal jaren dat het effect nog loopt tot de eindvervaldag (of de eerste 'calldatum').

Voor de eeuwigdurende leningen moet het verschil tussen hun aanschaffingswaarde en hun lagere marktwaarde beschouwd worden als een blijvende ontwaarding zodat deze effecten gewaardeerd worden op de laagste waarde tussen hun boekhoudkundige waarde en hun marktwaarde.

In geval van overdracht van effecten zal de boekhoudkundige waarde die gebruikt wordt om de gerealiseerde meer- of minderwaarde te berekenen, worden bepaald op basis van de gewogen gemiddelde prijs.

In het kader van een arbitrageverrichting wordt de gerealiseerde meer- of minderwaarde op de balans behouden en in de resultaten opgenomen, gespreid over de duur van de wederbeleggingsinvestering.

Hypothecaire leningen en kredieten - Overige leningen (C.III.4 & C.III.5)

Op deze leningen worden waardeverminderingen toegepast zo er voor het geheel of een gedeelte ervan onzekerheid bestaat over de betaling hiervan op de vervaldag.

Beleggingen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep activiteiten 'leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming (rubriek D - tak 23)

Deze beleggingen worden tegen hun huidige waarde (marktwaarde) in de balans opgenomen.

Deposito's bij de kredietinstellingen (onderrubriek C.III.6)

Vorderingen (rubriek E)

Beschikbare waarden (onderrubriek F.II.)

Deze posten worden tegen hun nominale of aanschaffingswaarde geboekt. Er worden waardeverminderingen opgetekend om rekening te houden met de onzekerheden van hun terugwinning.

Aandeel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen (rubriek D. bis)

Deze post bevat de verbintenis van de herverzekeraars. De opgetekende bedragen worden bekomen conform de verschillende herverzekeringsverdragen die van toepassing zijn.

Overige activabestanddelen (rubriek F)

Materiële activa (onderrubriek F.I.)

De materiële activa worden op het actief geboekt tegen hun aanschaffingswaarde of kostprijs, met inbegrip van de bijkomende kosten.

De afschrijvingen gebeuren volgens de lineaire methode tegen de volgende percentages :

- installaties, machines, elektronische uitrusting :
33 1/3 %
- rollend materieel : 25 %
- meubilair en kantoomateriaal : 10 %

Het meubilair en kantoomateriaal waarvan de aanschaffingswaarde minder dan 250,00 EUR bedraagt, wordt het eerste jaar afgeschreven.

- medisch materiaal : 20 %

Passiva van de balans

Technische voorzieningen (rubriek C)

Deze voorzieningen worden met voorzichtigheid berekend, rekening houdend met de wettelijke en reglementaire bepalingen vastgesteld door de verschillende controleorganen.

Technische voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep activiteiten 'leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming (rubriek D - tak 23)

Deze voorzieningen worden geschat op basis van de huidige waarde van de activa van rubriek D.

Voorzieningen voor overige risico's en kosten (rubriek E)

De voorzieningen die moeten worden aangelegd om de voorzienbare risico's en kosten te dekken, worden met voorzichtigheid, oprechtheid en te goeder trouw bepaald.

De voorzieningen met betrekking tot voorgaande boekjaren worden regelmatig herzien en in resultaat opgenomen als ze zonder voorwerp zijn.

Deposito's ontvangen van de herverzekeraars (rubriek F) en schulden (rubriek G)

Deze posten worden tegen hun nominale waarde ingeschreven.

Andere bijzondere regels

Rekeningen in deviezen

De monetaire bestanddelen worden in euro gevaloriseerd tegen de contante koers op de afsluitingsdatum van het boekjaar.

De niet-monetaire bestanddelen worden behouden in euro tegen hun aanschaffingskoers.

Het saldo van de negatieve verschillen uit de omrekening van monetaire bestanddelen, andere dan de technische voorzieningen, wordt in de resultatenrekening opgenomen.

Het saldo van de positieve verschillen wordt opgenomen in de overlopende rekeningen als over te dragen opbrengst.

Afgeleide producten

De afgeleide producten, aangewend ten speculatieve titel, volgen het voorzichtigheidsprincipe. Dit betekent dat de latente minderwaarden het voorwerp uitmaken van waardeverminderingen of worden gebruikt om voorzieningen voor financiële risico's mee aan te leggen. De latente meerwaarden worden evenwel niet in het resultaat opgenomen.

De termijnrenteverrichtingen tot microdekking of afgesloten in het kader van het ALM-beheer, worden symmetrisch gewaardeerd met de toerekening van kosten of opbrengsten van de gedekte bestanddelen over de resterende looptijd van deze bestanddelen.

Onder als dekking bestemde termijnrenteverrichting moet worden verstaan de termijnverrichting die tot doel of gevolg heeft het risico te compenseren of te beperken op een actief, een passief, een recht, een verplichting buitenbalansstelling of een geheel van bestanddelen met homogene kenmerken ten aanzien van hun renteschommelingsgevoeligheid.

Tot slot: de dekkingsverrichtingen of de verrichtingen afgesloten in het kader van het ALM-beheer moeten van bij het begin als zodanig worden gekwalificeerd.

Nr.22. Verklaring met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening.

A. Inlichtingen te verstrekken door alle ondernemingen.

- De onderneming stelt op en publiceert, overeenkomstig het koninklijk besluit betreffende de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen en herverzekeringsondernemingen, een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag:

Neen

- De onderneming stelt noch een geconsolideerde jaarrekening, noch een geconsolideerd jaarverslag op, omwille van de volgende reden(en) (*):

- * de onderneming oefent, alleen of gezamenlijk, geen controle uit op één of meerdere filialen naar Belgisch of buitenlands recht;

Ja

- * de onderneming is zelf een filiaal van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening opstelt en publiceert:

Neen

Nr. 23. Bijkomende inlichtingen die de onderneming, op basis van het besluit van 17/11/94, moet verstrekken.

De onderneming, in voorkomend geval, somt de bijkomende inlichtingen op, vereist:

- door de artikelen:
2bis.; 4, 2de lid; 10, 2de lid; 11, 3de lid; 19, 4de lid; 22; 27bis, § 3, laatste lid; 33, 2de lid; 34sexies, § 1, 4°, 39.
- in Hoofdstuk III, Afdeling I. van de toelichting:
voor de actiefposten C.II.1., C.II.3., C.III.7.c) en F.IV.
en
voor de passiefpost C.I.b) en C.IV.

C.III. Overige financiële beleggingen 2. Obligaties en andere vastrentende effecten Artikel 27bis, § 3, laatste lid: -78.752 €

Afgeleide instrumenten:

Opties op aandelen: 12 aankooptransacties en 4 vervroegde verkooptransacties

Opties op vreemde munten: 2 aankooptransacties

Boekhoudkundig resultaat:

Opties op aandelen: 21.050 €

UITGEOEFENDE VERRICHTINGEN

VERZEKERING TEGEN ARBEIDSONGEVALLEN (openbare sector wet van 1967)

ethias

MENSELIJKHEID

E T H I E K

ENGAGEMENT

N A B I J H E I D